

การศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการบริหารงานของ
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี

The Study of Satisfaction of School Administrators Toward the Administration
of the SINGBURI Provincial Education Office

สาทิพย์ จักรเทพวงศ์¹, สายทิพย์ ยะฟู², ทีปปิพัฒน์ สันตะวัน³

Sathit Chaktep Wong¹, Saythit Yafu², Teeppipat Suntawan³

Corresponding Author E-mail: sathit.c@nsru.ac.th

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ปีการศึกษา 2562 จำนวน 91 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือตอนที่ 1 เป็นคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 เป็นคำถามที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ และได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ผลการศึกษาพบว่า

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี ผู้ตอบแบบสอบถาม โดยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 58.24 ช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 การศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 79.12 และประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้อง 21-30 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 39.56

2) ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.13$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีสูงสุดในด้านการส่งเสริมสนับสนุน ($\mu = 4.18$) รองลงมาคือ ด้านปฏิบัติการ ($\mu = 4.12$) ด้านนโยบายและด้านกำกับดูแล ($\mu = 4.10$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, การบริหารงาน, สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Student in Master of Education Degree (Educational Administration), Nakhon Sawan Rajabhat University.

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

³ Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

The purpose of the independent study was to study the satisfaction of school administrators toward the administration of the Singburi Provincial Education Office. The population used in this study was 91 school administrators, academic year 2019, the instrument used to collect data was a questionnaire which was divided into 2 parts, part 1 was a checklist type, and part 2 was the question in a rating scale. The content validity was checked by experts, the reliability was 0.99. The statistics used in data analysis were percentage (%), mean (μ), standard deviation (σ). The study findings were as follows:

1) General information of the respondents to study the satisfaction of school administrators toward the administration of the Singburi Provincial Education Office, most of the respondents were 53 female, representing 58.24%, aged 51 years and over, a total of 39 people, representing 42.86%, master's degree study were 72 people, representing 79.12% and 21 - 30 years of relevant work experience, comprising 36 people, representing 39.56%.

2) Satisfaction of school administrators toward the administration of the Singburi Provincial Education Office of Education overall was at the high level ($\mu = 4.13$) and when considering each aspect, the level of satisfaction of school administrators toward the administration of the Singburi Provincial Education Office, the highest satisfaction level was the facilitation ($\mu = 4.18$), followed by operator ($\mu = 4.12$), policy and regulator ($\mu = 4.10$) respectively.

Keywords: Satisfaction, Administration, Singburi Provincial Education Office

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการ เป็นส่วนราชการที่มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ส่งเสริมและประสานงาน การศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และการกีฬาเพื่อการศึกษา รวมทั้งการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา ซึ่งการบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการที่ผ่านมา ภายใต้ระเบียบบริหารราชการและการจัดระเบียบบริหารราชการของ กระทรวงศึกษาธิการ นับตั้งแต่ พ.ศ. 2546 เป็นต้นมา พบปัญหาอุปสรรคสำคัญในการบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการใน ภาพรวม อาทิ ส่วนราชการทั้ง 5 องค์หลัก มีการบริหารงานแบบแยกส่วน (Fragmentation) ขาดการบูรณาการ มีการกระจุกอำนาจการตัดสินใจการบริหารและงบประมาณไว้มันในส่วนกลางที่ยังไม่เหมาะสมกับการศึกษาในแต่ละระดับ และประเภท และสภาพพื้นที่ที่มีศักยภาพและภูมิสังคมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นผลมาจากโครงสร้างที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถ บริหารงานเชิงพื้นที่ในลักษณะที่เป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกที่เป็นภารกิจร่วมกันได้ ซึ่งเกิดจากการบริหารราชการในระดับพื้นที่ ยัง ทำงานแยกตามสาขาหน้าที่ของส่วนราชการต้นสังกัด ส่งผลให้การขับเคลื่อนนโยบาย และยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติยังไม่มี ประสิทธิภาพและไม่มีเป้าหมายร่วมกันของกระทรวง และขาดระบบและกลไกที่สร้างภาวะความรับผิดชอบ (Accountability) ต่อผลการจัดการศึกษาของผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาทุกระดับ อีกทั้งเขตพื้นที่การศึกษาไม่ได้เป็นเขตพื้นที่ การศึกษาของกระทรวงอย่างแท้จริงและ เกิดปัญหาเกี่ยวกับการประสานงานระหว่างเขตพื้นที่การศึกษาด้วยกันเองและ หน่วยงานทางการศึกษาอื่นในจังหวัด อันเนื่องมาจากที่ไม่มีหน่วยงานที่เป็นตัวแทนกระทรวงอย่างแท้จริง ทำให้ผู้ว่าราชการ จังหวัดไม่อาจบริหารงานแบบบูรณาการในจังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารงานบุคคลของ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยคณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเขตพื้นที่การศึกษา (อ.ก.ค.ศ.) ที่มีอำนาจในการบริหารงานบุคคลอย่างอิสระจากกรมการเขตพื้นที่การศึกษา และมีอำนาจมากกว่าคณะกรรมการ เขตพื้นที่การศึกษา พบปัญหาเชิงประจักษ์ในเรื่องความเป็นธรรมและความโปร่งใสโดยเฉพาะการสรรหาและแต่งตั้งกรรมการ การบรรจุแต่งตั้งและการโยกย้ายผู้บริหาร ครู และบุคลากร เพราะสามารถให้ข้อมูลให้โทษในเรื่องการบริหารงานบุคคลได้และยัง มีการแทรกแซงทางการเมืองและกลุ่มอิทธิพลในระดับเขตพื้นที่และสถานศึกษา ตลอดจนการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เป็นเครือข่ายพันธมิตรในการทำงานร่วมกันยังมีค่อนข้างน้อย (สำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ, 2559, หน้า 1 - 7)

จากสาเหตุสำคัญที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการบริหารราชการดังกล่าว หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มี คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ สั่ง ณ วันที่ 3 เมษายน พุทธศักราช 2560 ซึ่งได้ระบุถึงสาเหตุของคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าวไว้ว่า จาก ข้อเท็จจริงที่ได้ปรากฏให้เห็นถึง 2สภาพปัญหาในการจัดการการศึกษาของประเทศในส่วนภูมิภาคทั้งในด้านโครงสร้างของ องค์การ ด้านระบบบริหารจัดการ และด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปัญหาเหล่านี้ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและการพัฒนา เยาวชน ซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์และกำลังคนที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ และเป็นอุปสรรคต่อการขับเคลื่อนและการพัฒนา ด้านการศึกษาของประเทศให้มีประสิทธิภาพทัดเทียมนานาประเทศ แต่โดยเหตุที่สภาพปัญหาการจัดการการศึกษาของ ประเทศในส่วนภูมิภาคมีความซับซ้อนและสั่งสมมาเป็นเวลานาน จึงเป็นเหตุให้ต้องมีการกำหนดมาตรการและกลไกเพิ่มเติม เพื่อให้ปัญหาโดยส่วนใหญ่ได้รับการแก้ไขโดยเร็ว เพื่อประโยชน์ในการเตรียมการและรองรับ การปฏิรูปการศึกษานับเป็น เรื่อง สำคัญเรื่องหนึ่งในการปฏิรูปประเทศตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ได้รับความเห็นชอบจากประชามติได้ บัญญัติไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

โดยหลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้เกิดเอกภาพประสิทธิภาพ และเกิดการบูรณาการ โดยยึดหลักการพัฒนาพื้นที่ การกิจ และการมีส่วนร่วม (Area Function Participation: AFP) โดยให้ จังหวัดเป็นพื้นที่ดำเนินการ (Area-based) เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาและส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับและ ประเภทตามศักยภาพและภูมิสังคม ของแต่ละจังหวัดที่แตกต่างกัน รวมทั้งจัดลำดับขั้นของการบริหารจัดการและสายบังคับ บัญชาที่ชัดเจนและสอดคล้องกับระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และมีผู้รับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติงานในทุกระดับ (Accountability) เพื่อขจัดปัญหาทำงานแบบแยกส่วนและขาดการบูรณาการการวางแผนร่วมกันเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างมา ช้านาน รวมทั้งหน่วยปฏิบัติทั้งระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด และพื้นที่พิเศษ สามารถนำนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาไป บริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบริหารงานในลักษณะที่เป็นแผนยุทธศาสตร์เชิงรุกที่เป็นภารกิจร่วมกันได้ โดยมี

กลไกหรือรูปแบบและวิธีการทำงานในการสนับสนุนให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือในรูปแบบประชารัฐทั้งนี้คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าว ได้กำหนดกลไกสำคัญเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนภารกิจให้เป็นรูปธรรม โดยได้ให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ทำหน้าที่ในการปฏิบัติการกิจของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษาตามที่กฎหมาย กำหนดการปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ นโยบาย และยุทธศาสตร์ของส่วนราชการต่าง ๆ ที่มอบหมายการกำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งปฏิบัติการกิจเกี่ยวกับราชการประจำทั่วไปของกระทรวงศึกษาธิการ และประสานงานต่าง ๆ ในระดับจังหวัด ทั้งนี้การจัดตั้งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เป็นการปรับระบบการบริหารจัดการศึกษาในจังหวัดให้มีเอกภาพ โดยจัดให้มีส่วนราชการประจำจังหวัดที่เป็นตัวแทนของกระทรวงที่แท้จริง และทำหน้าที่ประสานแนวระนาบ (Cross-function) ระหว่างการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท สามารถลดขั้นตอนและบูรณาการการใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพิ่มความรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ (Accountability) วางระบบการตรวจสอบและระบบธรรมาภิบาลในการจัดการศึกษา เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาและการบริหารจัดการศึกษาในจังหวัดที่เน้นความครอบคลุมของการให้บริการในทุกกลุ่มเป้าหมายของการจัดการศึกษา

โดยขอขยายอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี จะเป็นหน่วยประสานงานและบูรณาการความเชื่อมโยงทางด้านการศึกษาลอบคลุมทุกหน่วยงานและสถานศึกษาทุกสังกัด ในพื้นที่จังหวัดสิงห์บุรี ตั้งแต่สถานศึกษาที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย จนถึงระดับอุดมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชน ในระบบและนอกระบบ ซึ่งในภาพรวมสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ยังคงมีมิติการทำงานที่ยึดโยงกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นส่วนใหญ่ ทั้งในด้านการบริหารงานบุคคลและการบริหารงานเชิงพื้นที่ โดยความพึงพอใจต่อการบริหารงาน จึงเป็นความรู้สึกในภาพรวมของบุคคลที่มีต่อการบริหารงานขององค์กร ซึ่งในทางบวกบุคลากรที่เกิดความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงาน และได้รับผลตอบแทน บุคคลนั้นก็จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน รวมทั้งการส่งผลถึงความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร ในทางตรงกันข้าม หากบุคลากรขาดความเชื่อมั่น ขาดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน จะทำให้ลดความสนใจในงาน ไม่ให้ความร่วมมือในการทำงาน ทำให้คุณภาพของงานลดลง องค์กรก็จะขาดความน่าเชื่อถือ ดังนั้น สิ่งที่ต้องควรคำนึงถึงอยู่เสมอ นอกจากรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานตามหน้าที่คือ ความพึงพอใจและการส่งเสริมให้บุคลากรรวมถึงผู้รับบริการเกิดความผูกพันต่อองค์กร ยอมรับเป้าหมายขององค์กร และใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการร่วมมือทำงานให้กับองค์กร องค์กรก็จะเกิดความน่าเชื่อถือ และได้รับการยอมรับอย่างยั่งยืนสืบไป

จากเหตุผลดังกล่าว การบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี ถือเป็นเรื่องใหม่ ผู้ศึกษาค้นคว้า จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี โดยศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี เนื่องจากเป็นองค์กรที่ได้รับผลกระทบจากการปฏิรูปตามคำสั่ง คสช. ที่ 19/2560 และมีส่วนได้ส่วนเสียจากการปฏิบัติงานตามบทบาทภารกิจในพื้นที่มากที่สุด ตามขอขยายอำนาจหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านนโยบาย ด้านกำกับดูแล ด้านการส่งเสริมสนับสนุน และด้านปฏิบัติการ โดยหวังว่าผลการศึกษานี้จะเกิดประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา สำหรับนำไปใช้เป็นแนวทางต่อยอดการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในส่วนภูมิภาคให้มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาเยาวชนซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์และกำลังคนที่สำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาดำเนินการศึกษาค้นคว้าความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีโดยผู้ศึกษาได้นำเอาขอขยายอำนาจหน้าที่ 4 จากบทบาทและภารกิจสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา และการบริหารราชการของกระทรวงศึกษาธิการในภูมิภาค ประกอบด้วยบทบาทและภารกิจ 4 ด้าน คือ ด้านนโยบาย ด้านกำกับดูแล ด้านการส่งเสริมสนับสนุน และด้านปฏิบัติการ โดยนำเสนอแนวทางการ

บริหารงานตามอำนาจหน้าที่ บทบาทและภารกิจของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร, 2559, หน้า 36)

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการบริหารงาน

1.1 ความหมายของความพึงพอใจ

สุธรรม ขนาบศักดิ์ (2558, หน้า 67) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความรู้สึกที่ดีหรือทัศนคติ ที่ดีของบุคคล ซึ่งมักเกิดจากการได้รับการตอบสนองตามที่ตนต้องการ ก็จะเกิดความรู้สึกที่ดีในสิ่งนั้น ตรงกันข้ามหากความต้องการไม่ได้รับการตอบสนอง ความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้บริการจะเกิดขึ้นหรือไม่นั้น จะต้องพิจารณาถึงลักษณะของการให้บริการขององค์กรประกอบกับระดับความรู้สึกของผู้มารับบริการในมิติต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล

ไพรัช ศิลาศรี (2559, หน้า 13) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความรู้สึกในทางที่ดีอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความสนใจและทัศนคติของบุคคลที่มีต่องานที่ปฏิบัติเป็นแรงผลักดันทำให้บุคคลทำงานด้วยความกระตือรือร้น มีขวัญและกำลังใจ ทำให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

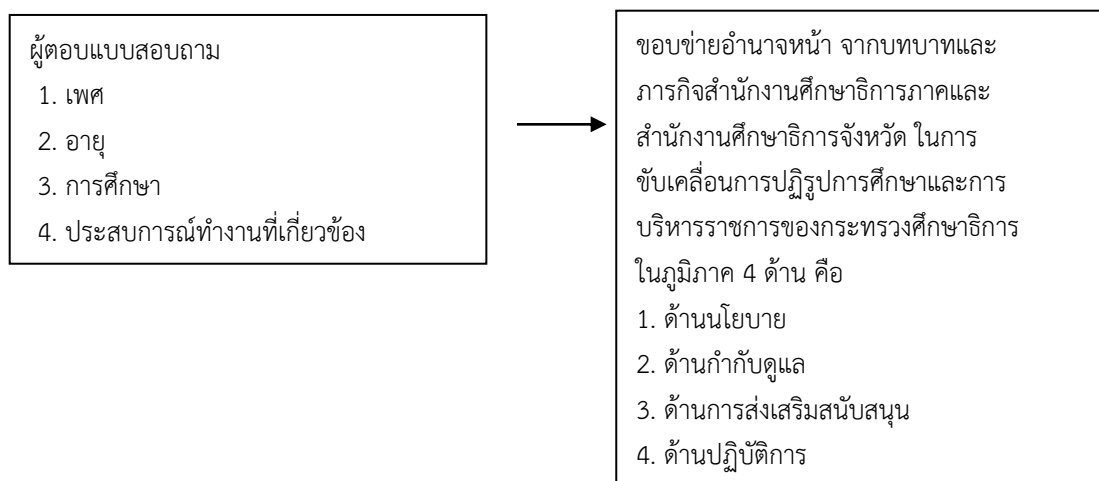
1.2 ความสำคัญของความพึงพอใจ

ณิรันดร์ นรินทร์ (2557, หน้า 14) กล่าวว่า ความสำคัญของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร องค์กรใดก็ตามหากผู้ได้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานจะทำให้เขาทำงานด้วยความขยัน ชื่นแข็ง เอาใจใส่งาน ทำงานอย่างมีความสุขและการปฏิบัติงานจะมีประสิทธิภาพสูง แต่ถ้าองค์กรใดก็ตามหากผู้ปฏิบัติงานไม่มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน จะทำให้มีการ ขาดงานบ่อย ๆ และการปฏิบัติงานจะมีประสิทธิภาพ

รุ่งนภา บังคลัน (2559, หน้า 14) กล่าวว่า ความสำคัญของความพึงพอใจในการปฏิบัติงานคือผลที่เกิดขึ้นทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความรัก ความสามัคคี ร่วมมือร่วมใจ เข้าใจอันดีต่อกัน สร้างสรรค์ ซื่อสัตย์จงรักภักดี รวมพลัง ขจัดปัญหาในองค์กร ร่วมกันช่วยเหลือเกื้อหนุนผู้ปฏิบัติงานให้อยู่ในระเบียบวินัยอันดี ส่งผลให้เพิ่มความสนใจ ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานและเพิ่มผลงานในการผลิตสูงขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาได้กำหนดกรอบแนวคิดของการการศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีดังแสดงเป็นแผนภาพ ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

ในการศึกษา เรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา ซึ่งมีรายละเอียดของวิธีการดำเนินการศึกษา ที่จะนำเสนอ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ปีการศึกษา 2562 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 91 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย คำถามที่เกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล วุฒิการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ สังกัด และประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 การศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรีจากอำนาจหน้าที่ บทบาทและภารกิจของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย บทบาทและภารกิจ 4 ด้าน คือ ด้านนโยบาย ด้านกำกับดูแล ด้านการส่งเสริมสนับสนุน ด้านปฏิบัติการ โดยผู้ศึกษาได้กำหนดการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนตามหลักวิธีของลิเคิร์ต (Likert) ดังนี้

5 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานอยู่ในระดับ มากที่สุด

4 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานอยู่ในระดับ มาก

3 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานอยู่ในระดับ ปานกลาง

2 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานอยู่ในระดับ น้อย

1 หมายถึง มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีจำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา และประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบาย ด้านกำกับดูแล ด้านการส่งเสริมสนับสนุน และด้านปฏิบัติการ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

1.1 การคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา/วัตถุประสงค์ (Index of item objective congruence: IOC) ของข้อคำถามแต่ละข้อในแบบทดสอบ โดยเลือก ข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

1.2 การคำนวณหาความเที่ยงโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) โดยวิธีของ Cronbach

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ค่าร้อยละ (%)

2.2 ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (μ)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีจำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา และประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบาย ด้านกำกับดูแล ด้านการส่งเสริมสนับสนุน และด้านปฏิบัติการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา และประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้องพบว่าผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสิงห์บุรี ที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 91 คน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 41.76 และเพศหญิง จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 58.24 ด้านอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 14 คนคิดเป็นร้อยละ 15.38 อายุ 41 - 50 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 41.76 และอายุ 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 ด้านการศึกษา ปริญญาตรี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 17.58 ปริญญาโท จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 79.12 และปริญญาเอก จำนวน 3 คน คิดเป็น ร้อยละ 3.30 ด้านประสบการณ์ทำงานที่เกี่ยวข้องต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 7.69 ประสบการณ์การทำงาน 10 - 20 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 29.67 ประสบการณ์การทำงาน 21 - 30 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 39.56 และประสบการณ์ทำงาน 31 ปี ขึ้นไป จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0

ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีในภาพรวมพบว่า ระดับความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีโดยภาพรวมมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมสนับสนุน มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.18$) รองลงมา คือ ด้านปฏิบัติการ ($\mu = 4.12$) ด้านนโยบาย และด้านกำกับดูแล ($\mu = 4.10$)

ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีด้านนโยบายพบว่าระดับความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีด้านนโยบายโดยภาพรวม มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า มีการกำหนดยุทธศาสตร์ บทบาทของกระทรวงศึกษาธิการ เชื่อมโยงและสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาจังหวัด มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.24$) รองลงมา คือ การบริหารงานบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด มีความเป็นอิสระ ปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง ($\mu = 4.22$) และมีการส่งเสริมความร่วมมือให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ($\mu = 4.22$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็น นำไปปรับปรุงเป็นทิศทางการดำเนินงาน และนโยบายการจัดการศึกษาในพื้นที่ ($\mu = 3.79$)

ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีด้านกำกับดูแลพบว่าระดับความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีด้านกำกับดูแล โดยภาพรวม มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกพบว่า มีการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.24$) รองลงมา คือ การดำเนินงานสรรหา บรรจุ แต่งตั้ง ย้าย โอน รวมทั้งการออกจากราชการของครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความเป็นธรรม โปร่งใส ตรวจสอบได้ ($\mu = 4.22$) และมีการสนับสนุนการตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบ ($\mu = 4.21$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การกำกับดูแล จัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นไปตามแนวปฏิบัติการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ($\mu = 3.63$)

ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี ด้านการส่งเสริมสนับสนุนพบว่าระดับความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีด้านการส่งเสริมสนับสนุน โดยภาพรวม มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า อบรม/พัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม และมีทักษะในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.33$) รองลงมา คือ มีการส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\mu = 4.33$) และจัดให้มีกระบวนการและช่องทางที่จะสื่อสารในรูปแบบที่หลากหลาย ที่สนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการทำงานร่วมกัน ($\mu = 4.32$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการส่งเสริมสนับสนุน ให้บุคลากรทางการศึกษาทำวิจัย และนำผลการวิจัยไปพัฒนาคุณภาพการศึกษาของจังหวัด ($\mu = 3.76$)

ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีด้านปฏิบัติการ พบว่าระดับความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี ด้านการส่งเสริมสนับสนุน โดยภาพรวม มีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก พบว่า การปฏิบัติงานของสำนักงาน มีความเสมอภาค ปลอดภัย การทุจริตและประพฤติมิชอบ มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\mu = 4.33$) รองลงมา คือ การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหาร และการจัดการศึกษาในพื้นที่เป็นไปตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ ที่ได้รับมอบหมาย ($\mu = 4.25$) และการปฏิบัติงานของ คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดเป็นไปตามบทบาท และอำนาจหน้าที่ที่กำหนด ($\mu = 4.25$) ส่วนข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จำนวนบุคลากรมีความเหมาะสมต่อการปฏิบัติหน้าที่ สามารถสนองต่อการปฏิบัติงาน ที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ($\mu = 3.74$)

อภิปรายผล

การศึกษาความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรีสรุปได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการครูและผู้บริหารมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศภายในสถานศึกษา จึงส่งผลให้มีการปฏิบัติงานในการดำเนินงานนิเทศภายในสถานศึกษาซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้านมีการสภาพการปฏิบัติในแต่ละด้านในระดับมาก ซึ่งมีสภาพการปฏิบัติด้านการปฏิบัติการนิเทศสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการประเมินและรายงานผล ด้านการวางแผนการนิเทศ ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ และต่ำสุดด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและ ความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อังสุมารินทร์ ต๊ะอ้อม (2561) ผลการวิจัยพบว่าสภาพการดำเนินงานนิเทศการศึกษาของโรงเรียนเอกชนในกำกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าสภาพการปฏิบัติด้านการวางแผนการนิเทศสูงสุด รองลงมาคือด้านการประเมินผล การนิเทศ ด้านการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการนิเทศ ด้านการปฏิบัติการนิเทศ และต่ำสุดด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

1. ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ พบว่า การจัดลำดับความสำคัญของการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการนำข้อมูล ที่ได้จากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการมาใช้ในการปฏิบัติงาน มีการประชุมสร้างความเข้าใจ และร่วมกันแลกเปลี่ยน วิเคราะห์ข้อมูลของสถานศึกษาเป็นประจำ ซึ่งจะให้ข้อมูลที่ได้เป็นข้อมูลที่แท้จริงและเป็นปัจจุบัน รวมถึงนำข้อมูลที่ได้มา จัดลำดับความสำคัญในการแก้ไข หรือพัฒนาผลการปฏิบัติงาน เพราะการเรียงการจัดลำดับของปัญหา จะทำให้การแก้ไข ปัญหาสำคัญมากที่สุดและจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานได้อย่างทันถ่วงที และปัญหาที่มีความซ้ำซ้อนและใกล้เคียงกันมารวมในการนิเทศสถานศึกษา เป็นการลดเวลาและลดภาระงานที่ปฏิบัติ จึงทำให้สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา มีการปฏิบัติระดับ มาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จริยา ศรีชนะ, และคณะ (2563) ผลวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ปัญหาและความสำคัญของการในการจัดลำดับความสำคัญสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา มีผลต่อการพัฒนาผลการปฏิบัติงาน ช่วยพัฒนาความสามารถของครู ช่วยในการเลือก และปรับปรุงผลการปฏิบัติงานอันจะส่งผลให้สถานศึกษามีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. ด้านการวางแผนการนิเทศ พบว่า การใช้กระบวนการนิเทศที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการเลือกใช้กระบวนการนิเทศที่เหมาะสมมาใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะส่งผลให้ ปฏิบัติงานให้ได้รับความสำเร็จดังนั้นครูและผู้บริหารต้องเลือกใช้กระบวนการนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสอดคล้องกับปัญหา และความต้องการของสถานศึกษา การวางแผนการปฏิบัติงานที่ไม่ซับซ้อน และทำให้ลดขั้นตอนการดำเนินงานที่ไม่มีความ จำเป็นออกไป รวมทั้งยังสามารถตรวจสอบได้ว่า ในการปฏิบัติงานมีขั้นตอนใดที่เป็นปัญหา ซึ่งจะทำการนิเทศมีการปฏิบัติ อย่างมีระบบมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง จึงทำให้การวางแผนนิเทศภายในสถานศึกษา มีการปฏิบัติระดับมาก ซึ่งสอดคล้อง กับผลการวิจัยของ วุฒิชัย เผ่าภูรี (2563) ผลการวิจัยพบว่า การกำหนดกิจกรรมการนิเทศที่มีอยู่หลากหลายให้ที่เหมาะสมกับ

การดำเนินการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษาจะส่งผลทำให้ การปฏิบัติงานได้ผลตรงกับความต้องการเป้าหมายที่กำหนดไว้

3. ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ พบว่า การประชุมชี้แจงการใช้สื่อในการนิเทศในการนิเทศภายในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญของการเลือกใช้สื่อ มาใช้ในการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะสื่อและเครื่องมือแต่ละชนิดที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงานนิเทศภายในสถานศึกษา มีรายละเอียดของสื่อและเครื่องมือในการใช้ที่แตกต่างกัน มีข้อดีและข้อบกพร่องของเครื่องมือและสื่อแต่ละชนิดที่แตกต่างกัน จึงทำให้ครูและผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสื่อและเครื่องมือที่จะนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน เพราะสื่อและเครื่องมือเป็นสิ่งที่ช่วยให้เห็นว่าผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับใด ดังนั้นการเลือกเครื่องมือในการนิเทศ จึงเป็นสิ่งสำคัญ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการปฏิบัติงาน ที่ตรงกับความเป็นจริง ชัดเจน ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป มีความครอบคลุม และตรงกับจุดประสงค์ของการนิเทศภายในสถานศึกษา จึงทำให้การนำข้อมูลไปใช้ได้มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับ จึงทำให้การสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ มีการปฏิบัติระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อังศุมารินทร์ ต๊ะอ้อม (2561) ผลการวิจัยพบว่า การประชุมเลือกใช้สื่อและเครื่องมือเพื่อตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่เหมาะสมมาใช้ในการนิเทศภายในสถานศึกษา เพราะสื่อแต่ละชนิดมีความแตกต่างกัน ผู้บริหารต้องการให้ครูและผู้บริหารมีแนวทางพัฒนาไปสู่วัตถุประสงค์ จึงทำให้ต้องมีการเลือกสื่อและเครื่องมือที่เหมาะสมมาใช้ในการดำเนินการปฏิบัติงาน เพราะสื่อและเครื่องมือเป็นสิ่งที่ช่วยในการวิเคราะห์จุดเด่น และจุดที่ควรพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น

4. ด้านการปฏิบัติกรนิเทศ พบว่า การปฏิบัติกรนิเทศดำเนินตามขั้นตอนและการเก็บข้อมูลในการนิเทศอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ครูและผู้บริหาร ให้ความสำคัญการปฏิบัติกรนิเทศดำเนินตามขั้นตอนที่วางไว้ เนื่องจากเป็นขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ครูและผู้บริหารในสถานศึกษาร่วมกันกำหนด ขั้นตอนการปฏิบัติกรนิเทศภายในสถานศึกษา และมีการประชุมชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจในการนิเทศภายในสถานศึกษา จะส่งผลทำให้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีเข้าใจไปในแนวทางเดียวกัน เป็นการเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติงาน มีการปฏิบัติกรที่ชัดเจน และเป็นไปอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และการเก็บข้อมูลในการนิเทศอย่างเป็นระบบ จะทำให้การนำข้อมูลมาวิเคราะห์ได้อย่างรวดเร็ว และนำข้อมูลที่ได้อามาหาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงพัฒนา ทำให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพ และเกิดผลประโยชน์ต่อคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้การปฏิบัติกรนิเทศ มีการปฏิบัติระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สายวินิตย์ ดวงสนาม (2561) ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญของการปฏิบัติกรนิเทศตามที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ มีการประชุมชี้แจง แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ให้ความชัดเจนและปฏิบัติกร นิเทศอย่างต่อเนื่องและส่งผลพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษาตั้งไว้

5. ด้านการประเมินและรายงานผล พบว่า การดำเนินการนิเทศตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะส่วนใหญ่ให้ความสำคัญ ในการปฏิบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดร่วมกัน ในการประเมิน เพราะเป็นเครื่องมือที่วัดระดับผลการประเมินการปฏิบัติงาน ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งเกณฑ์ที่ได้จะต้องความสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ของการนิเทศภายในสถานศึกษา ครูและผู้บริหารมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในการกำหนดที่นำมาใช้ในการประเมิน ซึ่งจะทำให้ผู้ถูกนิเทศและผู้นิเทศยอมรับ และนำข้อมูลหรือผลที่ได้จากการประเมินด้วยเกณฑ์ที่ตั้งไว้ รายงานผลให้ผู้ปฏิบัติงานทราบ เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงงานพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้นจึงทำให้การประเมินและรายงานผล มีการปฏิบัติระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประภาภรณ์ พลรักษ์, และคณะ (2560) ผลการวิจัยพบว่า การเชิญคณะครูร่วมกำหนดเกณฑ์และรายงานผลการประเมินการนิเทศ ตามแนวทางการส่งเสริมกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้ดีขึ้น

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 โดย ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า

1. ผู้บริหาร และครูที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 1 โดยภาพรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูที่มีตำแหน่งต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเป็นผลมาจากผู้รับการนิเทศและผู้ถูกนิเทศอยู่ในตำแหน่งที่แตกต่างกัน จึงมีความคิดเห็นต่อสภาพการปฏิบัติกรนิเทศภายในสถานศึกษา ที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วริศรา แบ่งคุณญาติ, และคณะ (2561) ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบ

ตามตำแหน่ง พบว่า โดยภาพรวม การนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาและครู แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. ผู้บริหาร และครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะ ผลมาจากผู้รับการนิเทศและผู้ถูกนิเทศมีความเข้าใจ และมีการปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ด้านประสบการณ์มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ดวงใจ ศรีไชย (2560) ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยภาพรวม และรายด้านทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับน้อยบุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาโดยภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผู้บริหาร และครูที่มีขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 โดยภาพรวม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจจะเป็นผลมาจากผู้รับการนิเทศและผู้ถูกนิเทศที่อยู่ในสถานศึกษาแตกต่างกัน มีการนิเทศภายในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและกระบวนการนิเทศที่ยึดโรงเรียนเป็นฐานซึ่งทำให้มีความคิดเห็นต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณัฐกานต์ รัชชะ, และคณะ (2561) ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อยการเปรียบเทียบผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสถานศึกษา และขนาดสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อสภาพ และปัญหาการนิเทศภายในของสถานศึกษา และรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัญหาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ ผู้บริหารและครู ควรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษาเพื่อนำมาใช้ในการจัดลำดับความสำคัญของการดำเนินงาน รวมถึงมีการรวบรวมข้อมูลและการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อได้ข้อมูลที่มีความเข้าใจง่ายต่อการศึกษาและรวดเร็วในการนำมาใช้ในการนิเทศภายในสถานศึกษา

1.2 ด้านการวางแผนการนิเทศ ผู้บริหารและครู มีการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของผู้นิเทศและผู้ถูกนิเทศไว้อย่างชัดเจน รวมถึงมีการประชุมเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจให้ผู้ถูกนิเทศและผู้นิเทศมีความเข้าใจที่ตรงกัน รวมถึงการเลือกใช้กระบวนการนิเทศที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

1.3 ด้านการสร้างสื่อและเครื่องมือนิเทศ ผู้บริหารและครู ควรมีการประชุมชี้แจงการใช้สื่อในการนิเทศในการนิเทศภายในสถานศึกษา และการพัฒนาเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพ ที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่กับการนำเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 มาใช้ในการนิเทศภายในสถานศึกษา

1.4 ด้านการปฏิบัติการนิเทศ ผู้บริหารและครู มีการปฏิบัติการนิเทศดำเนินตามขั้นตอนและการเก็บข้อมูลในการนิเทศอย่างเป็นระบบ มีการใช้สื่อและเครื่องมือที่เหมาะสมในกับกิจกรรมการนิเทศ จะทำให้ข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวิเคราะห์สังเคราะห์ จะทำให้นำผลการดำเนินการปฏิบัติงานไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

1.5 ด้านการประเมินและรายงานผล ผู้บริหารและครู มีการดำเนินการนิเทศตามเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ รวมทั้งการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการนิเทศ การเผยแพร่ผลประเมินการนิเทศภายในสถานศึกษาในหลากหลายช่องทาง เช่น เว็บไซต์สถานศึกษา เว็บไซต์เขตพื้นที่การศึกษา จะช่วยทำให้การนิเทศภายในสถานศึกษาเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการประชุมเตรียมดำเนินการชี้แจงสร้างความเข้าใจในแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษาให้ผู้รับการนิเทศการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

2.2 ควรศึกษาแนวทางการวางแผนกำหนดเกณฑ์ในการประเมินการนิเทศ ของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประเมิน และรายงานผลการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1 ซึ่งผลวิจัยพบว่าการปฏิบัติที่มากที่สุดและน้อยที่สุดคือด้านการศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการ เพื่อพัฒนาระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564). กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.

จริยา ศรีชนะ. (2563). การพัฒนาแนวทางการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารและการพัฒนาการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ดวงใจ ศรีไชย. (2560). การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี.

ณัฐกานต์ รัชชะ, และคณะ. (2561). การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการนิเทศภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. Journal of Ratchathani Innovative Social Sciences, 11, 41-52.

ณิรุษ นรินทร์. (2557). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

ประภาภรณ์ พลรักษ์, และคณะ. (2560). แนวทางการส่งเสริมกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพฯ, 4(2), 41 - 48.

ไพรัช ศิลาศรี. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในการทำงานกับความจงรักภักดีและความผูกพันต่อองค์กร ของพนักงานบริษัททากาซิม่า รับเบอร์. (ประเทศไทย) จำกัด. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

รวีสร่า แป้งคุณญาติ, และคณะ. (2561). บทบาทการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1. วารสาร สังคมศึกษา มจร, 1(1), 26 - 38.

รุ่งนภา บังคลัน. (2559). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียนบางบ่อ 1 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.

วุฒิชัย เผ่าภูรี. (2563). สภาพการนิเทศภายในโรงเรียน กลุ่มโรงเรียนภูกระเจา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 4. Journal of Modern Learning Development, 5(6), 38 - 47.

สายวินิตย์ ดวงสนาม. (2561). การนิเทศภายในสถานศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2560 ของสำนักงานปลัดกระทรวง ศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์

สุธรรม ขนาศักดิ์. (2558). ความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคใต้. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยทักษิณ.

อังสุมารินทร์ ตะอ้อม. (2561). สภาพการดำเนินงานนิเทศการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในกำกับสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรดิตถ์ เขต 1. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.